

ISSN 1459-2355 (Internet)
ISSN 1459-2347 (paperi)

Toimeentulotuen uusien asiakkaiden jonotilanne marraskuussa 2002 – tilastotiedote 11/2003

Stakesin keräämien tietojen mukaan 70 % kunnista saavutti sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelman mukaisen korkeintaan yhden viikon (0-6 vrk) uusien toimeentulotukiasiakkaiden jonotusajan marraskuussa 2002 (viikko 48). Maaseutumaisista kunnista tavoitteeseen pääsi 85 %, taajaan asutuista kunnista 47 % ja kaupunkimaisista kunnista 23 %. Kaikkiaan 65 kunnassa toimeentulotuen uusi asiakas sai palvelua samana päivänä. Yhteensä 26 kunnassa jono oli vähintään kaksi viikkoa, ja näistä kunnista kolmessa jonotusaika ylitti kolme viikkoa.

Tiedot perustuvat Stakesin sosiaali- ja terveysministeriön pyynnöstä tekemään kartoitukseen, jossa selvitettiin uusien toimeentulotukiasiakkaiden jonotilannetta marraskuussa 2002 (viikko 48). Kyselyyn vastasi yhteensä 419 kuntaa, se kattoi kaikista toimeentulotuen asia-kaatalouksista 97 %.

Keskimääräinen uusien asiakkaiden jonotusaika oli 4,6 vuorokautta. Lyhyimmät keskimääräiset jonotusajat olivat Ahvenanmaalla, Keski-Pohjanmaalla (alle 3 vuorokautta) ja Itä-Uudellamaalla (vähän yli 3 vuorokautta). Kun taas pisimmät keskimääräiset jonotusajat olivat Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla (yli 6 vuorokautta). Toimeentulotuen asiakasmäärältään 20 suurimmasta kunnasta yhden viikon tavoitteelliseen jonotusaikaan ylsi viisi (5). Yli kahden viikon jonotusaika oli yhteensä viidessä (5) kaupungissa.

Vuoden 2002 kyselyn vertailu edellisiin kyselyihin vuosilta 2000-2001 osoittaa seuraavaa:

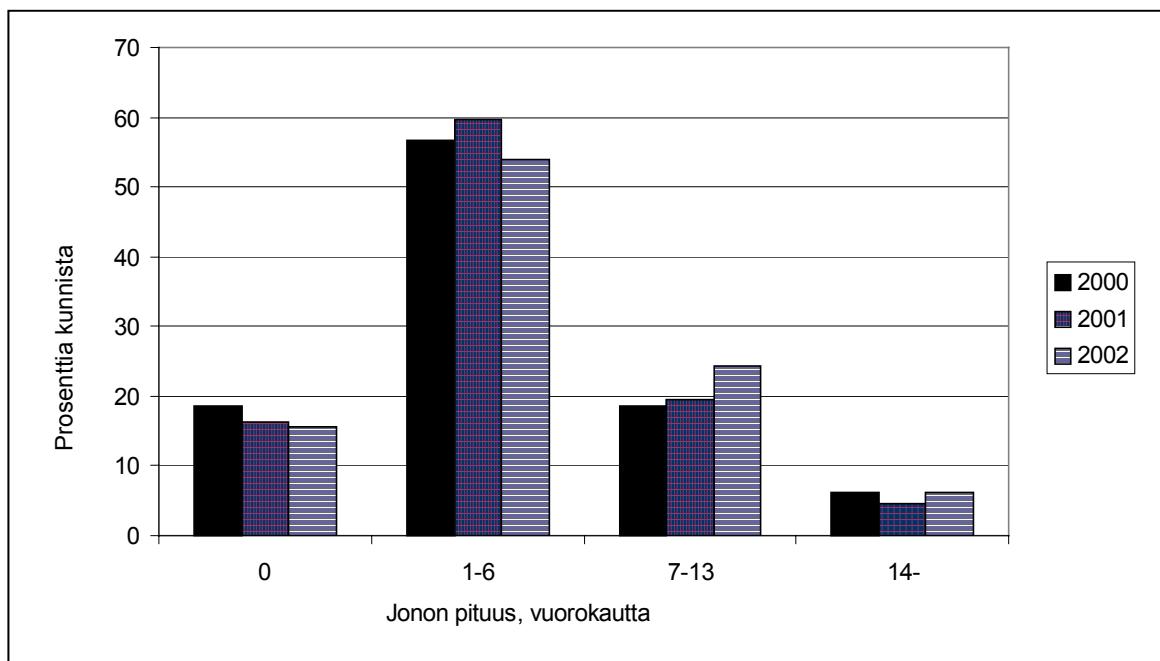
Koko maan uusien asiakkaiden jonotusajan keskiarvo oli hieman huonontunut vuodesta 2001. Kaikissa kuntaryhmissä jonotusaika oli pidettynt. Eniten jonotusaika oli pidettynt kaupunkimaisissa kunnissa, lähes vuorokauden. Näissä kunnissa tilanne oli kuitenkin hieman parempi keskimäärin kuin vuonna 2000. Suositukseen yltävien kuntien vähennys oli kaupunkimaisissa kunnissa peräti 22 prosenttiyksikköä.

20 suurinta kuntaa (asiakasmäärän mukaan) olivat vuosina 2001 ja 2002 samat. Keskimääräinen jonotusaika vuonna 2002 näissä kunnissa oli 10,1 vuorokautta. Jonotusaika oli pidettynt hieman yli vuorokauden edellisestä vuodesta ja oli lähes sama kuin vuonna 2000. Jonotusaika oli pidettynt 10 kunnassa, lyhentynyt yhdeksässä (9) ja pysynyt yhdessä (1)

ennallaan. Vuonna 2002 suosituksen yltäviä kuntia oli viisi (5), kun näitä kuntia edellisenä vuotena oli kahdeksan (8).

Oheisissa taulukoissa on uusien asiakkaiden jonotustilanne lääneittäin, maakunnittain, kuntaryhmittäin ja 20 suurimmassa kunnassa.

Kuvio: Uusien toimeentulotuen asiakkaiden jonotusaika prosentteina kyselyyn vastanneista kunnista marraskuussa viikolla 47/2000-2001 ja viikolla 48/2002

Tiedonkeruu

Kaikille kunnille (448) lähetettiin kyselylomake, jossa kysyttiin, kuinka kauan keskimäärin toimeentulotukea hakeneet uudet asiakkaat joutuivat odottamaan ennen kuin he pääsivät toimeentulotuesta päätävän (tai toimeentulotukiasioita valmistelevan) viranhaltijan vastaanottole tai ennen kuin toimeentulotukea kirjallisesti hakeneiden uusien asiakkaiden hakemukset otettiin käsitteilyyn. Selvitys koski viikkoa 48 (25.11-1.12.2002). Kirjallisesti tukea hakeneiden jonotuspäivät lasketaan hakemuksen saapumispäivästä. Tieto pyydettiin antamaan päivissä. Ensimmäistä yhteydenottopäivää ei huomioitu. Mikäli kunnalla ei tutkimusajankohtana ollut yhtään uutta toimeentulotuen hakijaa, pyydettiin ilmoittamaan keskimääräinen tilanne. Mikäli tarkkaa tietoa ei ollut saatavissa, pyydettiin ilmoittamaan paras arvio.

Kyselyyn vastasi 419 kuntaa (94 %). Kun huomioidaan kunkin kunnan vuoden 2002 toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien lukumäärä, kattoi selvitys 97 % kaikista toimeentulotuen asiakkaista.

Käsitteet ja määritelmät

Toimeentulotuella tarkoitetaan toimeentulotukilain (1412 /97) ja -asetuksen (66 /98) mukaan kunnan varoista suoritettua tulonsiirtoa kotitaloudelle silloin, kun tavanomaisia tuloja ja toimeentuloa turvaavia etuuksia ei ole tai ne eivät ole riittävät välttämättömään toimeentuloon. Toimeentulotukeen lasketaan varsinaisen ja ehkäisevän toimeentulotuki. Pakolaisille, paluumuuttajille ja turvapaikan hakijoille annettu toimeentulotuki jää tämän tilaston ulkopuolelle. Kotitalouden muodostaa yksinäinen henkilö tai yhdessä asuvat perheenjäsenet. Avoliitto riinnastetaan avoliittoon. 18 vuotta täyttänyt tuensaaja muodostaa oman yksinäiskotitalouden, vaikka asuisikin vanhempiensa luona. Myös alle 18-vuotiaiden toimeentulotuen saajien katsoaan elävän itsenäisessä kotitaloudessa, jos heillä on oma perhe tai he ovat vanhemmistaan taloudellisesti riippumattomia eivätkä asu vanhempiensa kanssa.

Uudella asiakkaalla tarkoitetaan toimeentulotuen hakijaa, jolla ei hakuhetkellä ole toimeentulotuen piirissä vastaajakunnassa. Hänen voi olla aiempia toimeentulotukipäätöksiä joko samassa tai eri kunnassa.

Kuntaryhmä. Tilastossa käytetään Tilastokeskuksen ryhmitystä, jossa kunnat jaetaan taajama- ja väestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kaupunkimaisiin kuntiin (väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000), taajaan asuttuihin kuntiin (väestöstä 60-90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on 4000 – 15 000) ja maaseutumaisiin kuntiin (väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 tai väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000).

Liitteet:

Taulukko 1: Toimeentulotuen uusien asiakkaiden jonotilanne viikolla 47/2000-2001 ja 48/2002, läänit ja maakunnat.

Taulukko 2: Toimeentulotuen uusien asiakkaiden jonotilanne viikolla 47/2001 ja 48/2002, 20 suurinta kuntaa asiakasmäärän mukaan.

ISSN 1459-2355 (Internet)
ISSN 1459-2347 (papper)

Kösituationen för nya klienter som ansökt om utkomststöd i november 2002 - statistikmeddelande 11/2003

Enligt de uppgifter som Stakes har samlat in uppnådde 70 % av kommunerna i november 2002 (vecka 48) den maximiväntetid på en vecka (0–6 dagar) som man i målsättnings- och verksamhetsprogrammet för social- och hälsovården har uppställt som mål i fråga om väntetiden för nya klienter som ansöker om utkomststöd. Målsättningen uppnåddes i 85 % av landsbygdskommunerna, i 47 % av tätortskommunerna och i 23 % av de urbana kommunerna. I sammanlagt 65 kommuner betjänades en ny klient redan samma dag. I sammanlagt 26 kommuner var väntetiden minst två veckor, och i tre av dessa kommuner överskred väntetiden tre veckor.

Uppgifterna baserar sig på den utredning som Stakes gjort på begäran av social- och hälsovårdsministeriet. I denna har man utrett kösituationen för de nya klienter som ansökt om utkomststöd under november 2002 (vecka 48). Sammanlagt 419 kommuner besvarade enkäten, vilken omfattade 97 procent av de hushåll som ansökt om utkomststöd.

Den genomsnittliga väntetiden för nya klienter var 4,6 dagar. De kortaste genomsnittliga väntetiderna fanns i landskapen Åland, Mellersta Österbotten (under 3 dagar) och Östra Nyland (en aning över 3 dagar), medan köerna var längst i Nyland, Birkaland och Södra Österbotten (över 6 dagar). Av de tjugo största kommunerna, om man utgår från antalet hushåll som ansökt om utkomststöd, uppnådde fem (5) kommuner målsättningen på en vecka. Mer än två veckors väntetider förekom i fem (5) kommuner.

Av jämförelsen mellan de förfrågningar som utförts åren 2000-2002 framgår följande:

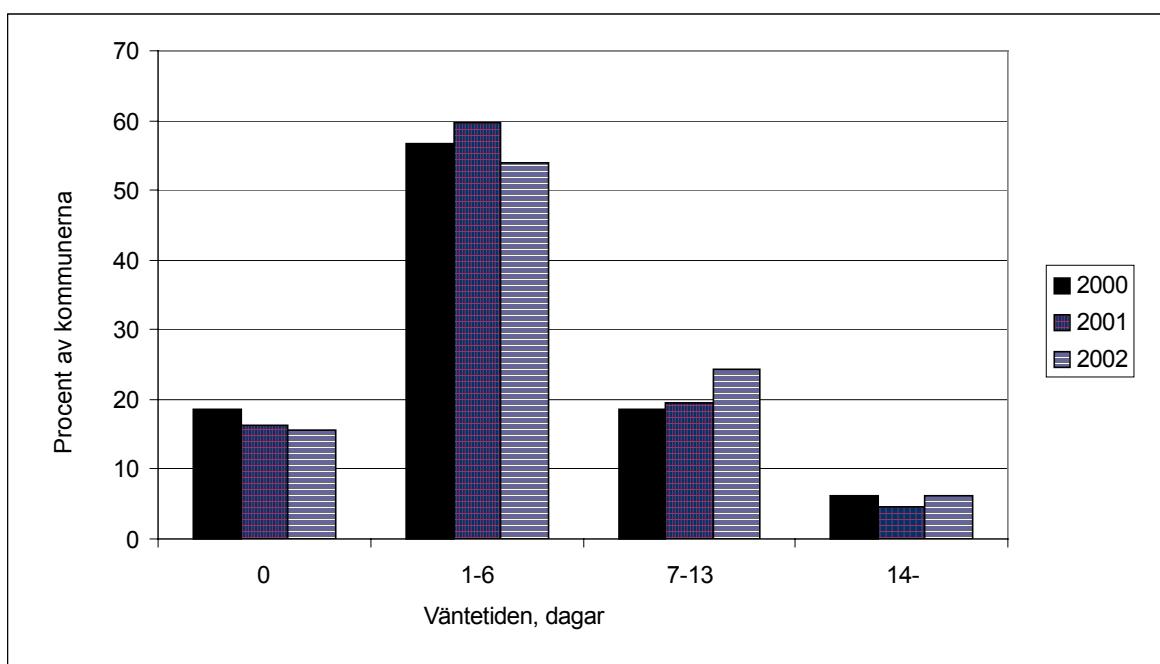
Medelvärdet för nya klienter väntetid i hela landet har försämrats en aning jämfört med 2001. I alla kommungrupper har väntetiden blivit längre. Mest har väntetiden ökat i urbana kommuner, med nästan en dag. I dessa kommuner var situationen dock i genomsnitt något bättre än år 2000. Minskningen i antalet de kommuner som nått rekommendationen var till och med 22 procentenheter i de urbana kommunerna.

De tjugo största kommunerna (enligt klientantalet) var desamma för åren 2001 och 2002. I dessa kommuner var den genomsnittliga väntetiden 10,1 dagar år 2002. Väntetiden har ökat med litet över en dag jämfört med föregående år och var nästan samma som år 2000. Väntetiden har ökat i 10 kommuner, minskat i 9 kommuner och förblivit oförändrad i en kommun.

År 2002 var antalet de kommuner som nått rekommendationen fem (5), medan motsvarande antal för föregående år var åtta (8).

De bifogade tabellerna visar kösituationen för nya klienter efter län, landskap och kommungrupp samt i de 20 största kommunerna.

Figur: Väntetiden för nya klienter som ansökt om utkomststöd i november (vecka 47/2000-2001 och 48/2002), % av de kommuner som svarade förfrågningen.

Datainsamling

Samtliga kommuner (448) fick ett frågeformulär, där man frågade uppgifter om hur länge det i genomsnitt dröjer innan nya klienter som ansöker om utkomststöd får mottagningstid hos den tjänsteman som besluter om utkomststödet (eller förbereder ärendet för beslut) eller innan de skriftliga ansökningar om utkomststöd som nya klienter lämnat in upptas till behandling. Utredningen gällde vecka 48 (25.11-1.12.2002). När det gäller skriftliga ansökningar, räknas väntetiden från ansökningens inkomstdag. Tiden skulle beräknas i antal dagar. Den första dagen, dvs. dagen då kontakten togs, beaktades inte. Om kommunen under den tid som avsågs inte hade fått en enda ny ansökan om utkomststöd, ombads man uppge den genomsnittliga situationen. Ifall man inte hade tillgång till exakta uppgifter ombads man göra en ungefärlig bedömning.

Sammanlagt 419 kommuner (94 %) besvarade enkäten. Om man beaktar det antal hushåll som i dessa kommuner beviljats utkomststöd under år 2002, kan man konstatera att utredningen omfattade 97 % av samtliga utkomststödsklienter.

Begrepp och definitioner

Med utkomststöd avses, i enlighet med lagen (1412/1997) och förordningen (66/98) om utkomststöd, en inkomstöverföring från kommunen till enskilt hushåll, då det inte finns några inkomster eller förmåner som kan trygga utkomsten, eller då dessa inte räcker till en oundgänglig utkomst. Till utkomststödet räknas det egentliga samt det förebyggande utkomststödet. Det utkomststöd som beviljas flyktingar, återflyttare och asylsökande utelämnas i kartläggningen.

Ett hushåll utgörs av en enskild person eller av de familjemedlemmar som bor tillsammans. Ett samboförhållande jämförts med ett äktenskap. En utkomststödstagare som fyllt 18 år bildar ett enskilt hushåll, även om denne bor hemma hos sina föräldrar. Också de stödtagare som är under 18 år bildar självständiga hushåll om de har egen familj eller om de är ekonomiskt oberoende av sina föräldrar och inte bor hos dessa.

Med en ny klient avses en person som ansöker om utkomststöd och som vid tiden för ansökan inte lyfter utkomststöd i ifrågavarande kommun. Däremot kan han eller hon ha fått tidigare beslut om utkomststöd i samma eller någon annan kommun.

Kommungrupp. I statistiken används Statistikcentralens klassificering, där kommunerna, på basis av andelen tätortsbebyggelse samt den största tätortens invånarantal, indelas i urbana kommuner (minst 90 % av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens invånarantal är minst 15 000), tätortskommuner (60-90 % av befolkningen bor i tätorter och den största tätorten har 4 000 – 15 000 invånare) och landsbygdskommuner (mindre än 60 % bor i tätorter och den största tätortens invånarantal är mindre än 15 000 personer, eller minst 60 % men under 90 % bor i tätorter och den största tätorten har mindre än 4 000 invånare).

Bilagor:

Tabell 1: Kösituation för nya utkomststödklienter under vecka 47/2000-2001 och 48/2002, länen och landskapen.

Tabell 2: Kösituation för nya utkomststödklienter under vecka 47/2001 och 48/2002, de 20 största kommunerna.

Taulukko 1. Toimeentulotuen uusien asiakkaiden jonotilanne viikolla 47/2000-2001 ja 48/2002, läänit ja maakunnat

Tabell 1. Kösitusation för nya utkomsttödsklienter under vecka 47/2000-2001 och 48/2002, länen och landskapen

Koko maa	Toimeentulotuki	Jonotilanne viikolla 47/2000-2001		Jonotilanne viikolla 48/2002		Suosituksen yltäviä kuntia			Muutos	Kuntia kyselyssä
Hela landet	Kotitaloudet	Köer under vecka	Köer under vecka	Kommuner, som når rekommendationen	Förändr.	Kommuner i förfrågningen				
Maakunta/läni	Utkomsttöd	Köer under vecka			Kommuner, som når rekommendationen			Förändr.		
Landskapet/länet	Hushåll	47/200-2001	48/2002							
		Vuorokautta/dygn			0-6 vrk/dygn					
		Keskiarvo/medelvärde			% % %			%-yks./enheter		
		2002	2000	2001	2000	2001	2002	2001-2002	2002	
KOKO MAA										
HELA LANDET	291 263	4,2	4,1	4,6	75	76	70	-5,9	419	
KAUPUNKIMAISET KUNNAT										
URBANA KOMMUNER	201 168	9,5	8,6	9,3	35	45	23	-22,0	64	
TAAJAAN ASUTUT KUNNAT										
TÄTORTSKOMMUNER	42 969	6,5	6,5	6,9	56	50	47	-3,0	68	
MAASEUTUMAISET KUNNAT										
LANDSBYGDSEKOMMUNER	47 126	2,4	2,7	3,0	89	88	85	-3,4	287	
Maakunta/Landskapet										
Uusimaa - Nyland	75 369	6,6	6,8	6,5	52	55	54	-1,0	24	
Itä-Uusimaa - Östra Nyland	4 357	2,8	2,6	3,4	90	89	88	-0,9	8	
Varsinais-Suomi - Egentliga Finland	23 267	3,0	3,4	4,1	84	83	78	-4,7	51	
Satakunta	11 913	3,0	3,3	4,0	88	85	81	-4,2	26	
Kanta-Häme - Egentliga Tavastland	8 989	8,3	5,0	4,5	67	67	73	6,3	15	
Pirkanmaa - Birkaland	23 394	6,1	5,6	7,4	58	57	47	-10,1	30	
Päijät-Häme - Päijänne-Tavastland	11 757	5,8	6,3	5,3	58	42	50	8,3	12	
Kymenlaakso - Kymmenedalen	10 260	5,3	4,0	4,4	64	83	75	-8,3	12	
Etelä-Karjala - Södra Karelen	8 914	3,7	3,1	3,6	73	77	79	2,1	14	
Etelä-Savo - Södra Savolax	9 180	3,8	3,1	3,7	79	91	84	-7,3	19	
Pohjois-Savo - Norra Savolax	16 023	3,8	4,8	5,3	70	67	61	-5,7	23	
Pohjois-Karjala - Norra Karelen	11 605	3,9	4,8	4,9	76	78	68	-9,8	19	
Keski-Suomi - Mellersta Finland	17 458	3,6	4,2	4,7	76	70	60	-10,4	30	
Etelä-Pohjanmaa - Södra Österbotten	9 127	6,0	4,6	6,1	68	77	50	-26,9	24	
Pohjanmaa - Österbotten	7 009	2,9	3,3	4,2	87	94	78	-16,4	18	
Keski-Pohjanmaa - Mellersta Österbotten	2 586	1,7	1,9	2,2	91	91	92	1,1	12	
Pohjois-Pohjanmaa - Norra Österbotten	20 023	3,3	5,0	4,0	81	62	68	5,8	37	
Kainuu - Kajanaland	4 692	4,8	4,2	4,3	63	78	70	-7,8	10	
Lappi - Lappland	14 796	4,5	3,4	4,4	81	90	75	-15,5	20	
Ahvenanmaa - Åland	544	0,4	1,1	1,6	100	100	93	-7,0	15	
Lääni/Länet										
Etelä-Suomen - Södra Finlands	119 646	5,8	4,9	4,9	65	67	67	0,3	85	
Länsi-Suomen - Västra Finlands	94 754	3,9	3,9	4,8	77	78	68	-10,3	191	
Itä-Suomen - Östra Finlands	36 808	3,8	4,2	4,7	75	79	71	-8,0	61	
Oulun - Uleåborgs	24 715	3,6	4,8	4,1	77	65	68	2,8	47	
Lapin - Lapplands	14 796	4,5	3,4	4,4	81	90	75	-15,5	20	
Ahvenanmaan - Ålands	544	0,4	1,1	1,6	100	100	93	-7,0	15	

Kyselyn kattavuus

Representativet av förfrågningen

Kyselynn vastanneiden kuntien asiakaskotitalouksien osuus kaikista toimeentulotukea 2002 saaneista kotitalouksista
Andelen av klienthushåll i de kommuner som svarade på förfrågningen av alla hushåll som fick utkomsttöd 2002

KOKO MAA / HELA LANDET

97,2 %
(283 244)

**Taulukko 2. Toimeentulotuen uusien asiakkaiden jonotilanne viikolla 47/2001 ja 48/2002,
20 suurinta kuntaa asiakasmäärän mukaan**

Tabell 2. Kösituation för nya utkomststödklienter under vecka 47/2001 och 48/2002,
de 20 största kommunerna enligt antalet klienter

Koko maa	Jonon pituus	Koko maa	Jonon pituus
Hela landet	Vrk	Hela landet	Vrk
Kunta	Kölängden	Kunta	Kölängden
Kommun	Dygn	Kommun	Dygn
<hr/>			
	47/2001		48/2002
<hr/>			
KOKO MAA		KOKO MAA	
HELA LANDET		HELA LANDET	
Keskiarvo	4,1	Keskiarvo	4,6
Medelvärde		Medelvärde	
<hr/>			
TURKU - ÅBO	18	JYVÄSKYLÄ	18
VAASA - VASA	17	TURKU - ÅBO	17
ESPOO - ESBO	15	ESPOO - ESBO	16
JYVÄSKYLÄ	15	LAPPEENRANTA -	14
LAHTI - LAHTIS	13	VILLMANSTRAND	
KUOPIO	12	JOENSUU	14
OULU - ULEÅBORG	12	TAMPERE - TAMMERFORS	13
TAMPERE - TAMMERFORS	10	VAASA - VASA	13
JYVÄSKYLÄN MLK -	8	KUOPIO	12
JYVÄSKYLÄ LK		OULU - ULEÅBORG	11
PORVOO - BORGÅ	7	HELSINKI -HELSINGFORS	10
HÄMEENLINNA -	7	LAHTI - LAHTIS	10
TAVASTEHUS		KEMI	10
VANTAA - VANDA	7	KOTKA	7
JOENSUU	6	MIKKELI	7
HELSINKI -HELSINGFORS	6	JYVÄSKYLÄN MLK -	7
KEMI	6	JYVÄSKYLÄ LK	
LAPPEENRANTA -	6	PORVOO - BORGÅ	6
VILLMANSTRAND		PORI - BJÖRNEBORG	5
PORI - BJÖRNEBORG	6	HÄMEENLINNA -	5
MIKKELI	4	TAVASTEHUS	
KOTKA	3	VANTAA - VANDA	4
ROVANIEMI	1	ROVANIEMI	3
<hr/>			
Keskiarvo	9,0		10,1
Medelvärde			

Luvut on pyöristetty lähipäään kokonaislukuun.

Talen är avrundade till det närmaste hela talet.

20 asiakasmäärältään suurimman kunnan keskiarvo oli 10,2 viikolla 47/2000
Medelvärde i de största 20 kommunerna enligt antalet klienter var 10,2 under veckan 47/2000